

SECUNDVM IOANNEM

Trac. 14. dis. qd Christus ea que audiuit & vidit a patre, loquitur: non putes, qd patre indiget adiudicere, sed quia omnia quæcumque naturaliter nouit, a patre habet, propter hoc a patre audire dicitur quæcumque nouit, sed quid est, quod filius audiuit a patre? forte filius patris verbum audiuit immo filius patris verbū est. A V. G.

Quando cōcīpis ver-

bum quod proferas: rem vis dicere, & ipsa rei concepcione in corde tuo iam verbū est. Quomodo ergo tu verbum quod loquaris in corde habes, & apud te est: sic Deus edidit verbum, hoc est genuit filium. Cū ergo verbum. Dei filius sit: filius autem locutus est nobis: non verbum suū, sed verbum patris, se nobis loqui voluit, qui verbum patris loquebatur: hoc ergo quomodo decuit & oportuit, dixit Ioannes.

Hom. 29 ¶ C H R Y. Dixerat quod vidit & audiuit, hoc testatur quasi excusans, qd pauci interim crediti erant, falsa estimarēt esse que dicuntur. propter hoc subdit: Et tertiū eius ne ac, id est pauci: habebat enim discipulos, qui accipiebant testimonium eius in his quæ dicebantur. In hoc autem fuos discipulos tangit nondum credentes in eum: similiter etiam Iudaicani ostendit infensibilitatem, sicut & in principio euangelii dictum est. In propria ve- trac. 14. & tui eum non receperunt. A V. G. vel aliter: Est quidam populus preparatus ad iram Dei damnandus cum diabolo, horum nemo accipit testimonium Christi. Attende ergo in spiritu iūniōne in genere autem humano commissionem, & quod nondū locis separatum est: separavit cordis affectu, & vidit duos populos in fidelium & infidelium. Attende in fidelium & ait: Et tertiū eius ne ac, id est tunc se a sinistra, & aspergit ad dextram, & fecutus ait: {Qui aut ac eius te fig.} C H R Y. id est monstrauit: & adhuc augens timorem addit: Quoniam Deus verax est: ostendens quoniam non aliter quis discredet huic, nisi falsi arguerit Deum, qui misit illum, qui nihil extra ea que sunt patris loquitur. Et hoc est quod subdit: {Quem enim misit Deus, verba Dei loquitur.} A L C V I . vel aliter. Signauit id est signū posuit in corde suo, quasi singulare & speciale aliiquid, hunc esse verum Deum, qui pater est ad fatale humani generis. A V. G. Quid est, quia Deus verax est, nisi quia homo mendax est, & Deus verax est, quia nemo hominū potest dicere quid veritas est, nisi illuminetur ab eo, qui mentiri non potest: Deus ergo vera: Christus vero: Vis probare: accipe testimonium eius, & inuenies, sed si nōdū intelligis Deū, nondū accepti testimonium eius. Ipse ergo Christus est Deus verax, & misit illum. Deus misit Deum, iunge ambos, vnuus Deus: hoc enim quē misit Deus, de Christo dicitur ut se ab ipso distingueret, quid autem ipsum Ioannem nonne Deus misit? sed vide quid adiungat: non enim ad mensuram dat Deus spiritum: hominibus ad mensuram dat, vnuco filio non dat ad mensuram. Alii quidem datur per spiritum sermo sapientiae, aliī sermo scientiae, aliud haber illē, & aliud iste habet. Mensura diuisa quadam donorum est: sed Christus qui dat, non ad mensuram accepit. C H R Y. Spiritum autem hic actionem spiritus sancti dicit, vult enim ostendere quoniam omnes quidem nos in mensura spiritū actions sapientiae. Christus autem omnem spiritū suscipit actionem, qualiter igitur est: dignus sapientiae haberi? nihil enim dicit quod non Dei est, neque quod non spiritus est, & interim de Deo vero nihil loquitur, sed a patre & spiritu digna fide facit doctrinam. Nam quoniam Deus est, scierunt: & quoniam spiritus est, nouerunt: & non decentem de eo opinione habebant, quoniam autem filius est, neferuerunt. A V. G. Quia ergo de filio dixerat: {Non ad mensuram dat Deus spiritum,} subiungit: {Pater dil. si, & adicet: & omnia dedit in manus eius.} vt nofes & hic distinet, quoniam dicitur est: {Pater dil. si.} Pater enim diligit Ioannem, aut Paulum: & tamen non omnia dedit in manu eorum. {Pater dil. si.} sed quomodo filium, non quomodo dominus servum, quomodo vnuco, non quomodo adoptatum. Itaque omnia dedit in manu eius, ut tantus sit filius, quantum est pater, ergo cum ad nos dignus est mittere filium, non putemus nobis aliquid minus misum, quā est pater. THEO. Sic ergo secundum diuinitatem omnia dedit pater filio, natura non grata, vel dedit omnia in manu eius secundum humanitatem doninum enim omnium eorum, & que in celo, & que in terra sunt. A L C V I . Et quia omnia sunt in manu eius: ergo & vita eterna, vnde subdit: {Qui cred. in f. habet vitam eternam.} BEDA. Non debet hic intelligi fides,

quæ verbotenus tenet, sed quæ operibus adimpletur. C H R Y. Hom. 30. Non enim hic dicit, qd credere in filium sufficiat ad vitam habendum perpetuum, cum ipse alibi dicat: Non omnis qui dicit mihi domine domine, intrabit in regnum calorum, sed & quæ in spiritu est blasphemia, sufficit sola mittere in gehennam. sed est in patrem & filii & spiritum sanctum quis re- cōcīps, & crediderit, ne sc̄i memus sufficeret ad salutem. Opus est enim nobis vita & conseruatione recta, deinde sciens non ita promissione bonorum multos adduci, vt terribiliū minis. in hoc seruonem concidit de cens: {Qui autem in cre. est filii non vi. vi. sed in Dei ma. super eū. Vide qualiter hic ad patrem reducit eum, & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et abit iterum in Galileam. Sicut au- tem Apololi expulsi a Iudeis ad Gentes venerunt: ita & Chri- stus ad Samaritanos accedit: sed tamē omniem auferunt a Iudeis excludit.} C H R Y. Secedens autem Christus de Iudea, rursus ei- dem adhaeret, quibus & prius. vnde subdi- tur. {Et ab